

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI O'QITISHDA INTERAKTIV O'YIN TEKNOLOGIYALARINING O'RNI

Mirzayeva Sadbarxon Adham qizi

Qo'qon Universiteti, Ta'lim fakulteti, Maktabgacha ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20226807>

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'limda zamonaviy pedagogik texnologiyalarning o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Zamonaviy texnologiyalar, jumladan, interaktiv ta'lim usullari, raqamli o'yinlar, multimedia vositalari va boshqa pedagogik innovatsiyalar bolalar ta'limini yanada samarali va qiziqarli qilishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: Maktabgacha ta'lim, zamonaviy pedagogik texnologiyalar, interaktiv ta'lim, raqamli texnologiyalar, bolalar rivojlanishi, o'yin orqali o'rganish, multimediali resurslar

Maktabgacha ta'limning ahamiyati, bolalar shaxsiyatining rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Bolalar ta'limining dastlabki bosqichlarida o'rganilgan ko'nikmalar, keyinchalik muvaffaqiyatli ta'lim olish va ijtimoiy moslashuvda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. Hozirgi kunda, maktabgacha ta'limda yangi pedagogik texnologiyalarni joriy etish, bolalarning qobiliyatlarini kengaytirish, o'quv jarayonini yanada samarali qilish va ta'lim muhitini yangilash zarurati kuchayib bormoqda. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, ya'ni yangi metodikalar, o'quv dasturlari, interaktiv usullar va multimedia vositalari, bolalar bilan ishlashda muhim o'rin egallaydi. Respublikamizda ham mazkur sohada zamonaviy pedagoglarga bo'lgan talab ortib bormoqda. Yangi kadrlar va shu sohada tahsil olayotgan talabalarga zamonaviy texnologiyalar va yangi metodikalar o'rgatilib borilmoqda.

O'yin bolaning ruhiy holatini ijobiy tomonga o'zgartiradi. U stressni kamaytiradi, o'ziga ishonchni oshiradi. Psixologlarning fikricha, o'yinda bola o'zini erkin his qiladi, bu esa uni faol va ijodkor shaxsga aylantiradi. Shuningdek, o'yin jarayonida bola ijtimoiy me'yorlarni o'rganadi: do'stlik, yordam, navbat kutish, baham ko'rish kabi qadriyatlarini o'zlashtiradi. Bu esa uning jamiyatga moslashuvini yengillashtiradi.

O'yin texnologiyasini samarali qo'llashda tarbiyachi markaziy o'rinda turadi. U o'yin jarayonini tashkil etuvchi, boshqaruvchi va kuzatuvchi sifatida qatnashadi. Tarbiyachi har bir bolaning yosh, ruhiy va individual xususiyatlarini inobatga olgan holda o'yinlarni tanlashi kerak. Shuningdek, o'yinlar orqali bolalarni kuzatish, ularning xarakterini, qiziqishlarini va ijtimoiy faolligini aniqlash mumkin. Bu esa pedagogik tashxis qo'yishda yordam beradi. Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta'lim tizimida o'yin texnologiyalarini joriy etish bolalarning har tomonlama rivojlanishida beqiyos ahamiyatga ega. O'yin — bu nafaqat o'qitish vositasi, balki tarbiya, ijtimoiylashuv va ruhiy rivojlanishning eng samarali shaklidir.

O'yinlar suhbatdir. Ular aloqaga asoslangan. Asosiysi his-tuyg'ularning bevositaligi, qiziqish, xayrixohlik. Bunday o'yin faollashtirishni talab qiladi. hissiy va fikrlash jarayonlari. U mahoratni rivojlantiradi savol-javoblarni tinglang, diqqatni mazmunga qarating, aytilganlarni to'ldiring, hukm chiqaring. o'quv materiali ushbu turdagi o'yinlar uchun optimal miqdorda berilishikerak, bolalarning qiziqishini uyg'otish uchun qulay va tushunarli bo'lishi kerak.

Maktabgacha ta'lim jarayonida interaktiv metodlarni qo'llash – bu shunchaki yangi texnologiyalardan foydalanish emas, balki bola bilan muloqotni sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqishdir. Bunday yondashuvda bola faqat axborot qabul qiluvchi passiv tinglovchi emas, balki mashg'ulotning faol ishtirokchisiga aylanadi. Chunki bola oilada hayotning dastlabki qadriyatlarini

o'rganib, bog'chaga ma'lum bir tayyorgarlik bilan keladi; interaktiv metodlar esa ana shu bilim va tajribalarni muloqot orqali mustahkamlashga xizmat qiladi.

Interaktiv metodlar orqali bolaga ta'lim va tarbiya bir vaqtning o'zida berib boriladi, chunki interaktiv metodlar bola va tarbiyachi o'rtasidagi hurmatga asoslangandir. Tarbiyachi qanday bo'lmasin bolaning fikrini tinglaydi va bu bilan pedagog bolalarga o'zgalarning fikriga hurmat bilan qarashni o'rgatib boradi. Bolalarda esa bir-birini tinglash ko'nikmasi hosil boladi. Bunday mashg'ulotlarda bola o'zini hurmat qilinayotganini sezadi va ushbu sharoitda hech qanday taziqsiz erkin fikirlay boshlaydi. Fikrlarini ochiq bayon eta oladi. Bugungi kundabirqator rivojlangan mamlakatlarda bolalarning ijodiy faolliklarini oshiruvchi hamda ta'lim-tarbiya jarayonining samaradorligini kafolatlovchi pedagogik texnologiyalarniqo'llash borasida ko'plab tajribalar to'plangan

Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan ishlashda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish endigina boshlanmoqda. Hozirgi vaqtda bu maktabgacha ta'lim tizimida jiddiy o'zgarishlar qilish zarurati bilan bog'liq. Ushbu o'zgarishlarning muvaffaqiyati maktabgacha ta'lim muassasasining ilmiy, uslubiy va moddiy-texnik bazasini yangilash bilan bog'liq hisoblanadi. Yangilanishning muhim shartlaridan biri yangi axborot texnologiyalaridan foydalanishdir.

Multi medialar orqali olib borilayotgan faoliyatlar va o'tilayotgan mashg'ulotlar bolalarda tushunish va amalda qo'llash ko'nikmalarini yanada rivojlantirmoqda. Bu bilan birga yangi Alfa avlod (gen-A) qiz qiziqishlari bilan zamonaviy ta'lim jarayoni o'rtasida o'ziga xos uyg'unlik yuzaga kelmoqda. Alfa avlodi tug'ilganidan boshlab raqamli muhitda o'sgani uchun, ular ma'lumotni og'zaki va ananaviyga qaraganda vizual (video, animatsiya, infografika) shaklda 3 barobar tezroq o'zlashtiradilar. Multimedia vositalari esa aynan shu ehtiyojni qondiradi.

Xulosa

Hozirgi kunda, maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama kamol topgan shaxs sifatida voyaga yetkazishda an'anaviy ta'lim usullarini zamonaviy yondashuvlar bilan boyitish, interaktiv o'yin texnologiyalarini yanada kengroq tag'biq qilish bugungi kunning kechiktirib bo'lmas talabidir.

References:

1. Xalikova U.M. (2020). Maktabgacha ta'lim muassasalarida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning dolzarbligi, 13-2, bet 78-79
2. A.Musurmonova «Umumiy pedagogika» o'quv qo'llanma «O'zkitobsavdonashriyoti» T.: 2020-yil
3. Karimova N. "O'yin orqali o'qitish metodikasi". – Samarqand, 2022.